

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

(Ενδεικτικές απαντήσεις)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1.

α. ΛΑΘΟΣ

β. ΣΩΣΤΟ

γ. ΣΩΣΤΟ

δ. ΛΑΘΟΣ

ε. ΣΩΣΤΟ

A2. Σωστή απάντηση: (γ)

A3. Σωστή απάντηση: (β)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Σχολικό βιβλίο σελίδα 182-183

α. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο

κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημόσιων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

β. Τελειώνοντας, πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά την ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

γ. Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

δ. Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

ΕΤΟΣ	P	Q	ΑΕΠ _{ΤΤ}	ΑΕΠ _{ΣΤ}	κκΑΕΠ _{ΣΤ}	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΔΤ
2000	20	5.000	(100.000)	100.000	1.000	(100)	100
2001	(24)	(5.500)	132.000	(110.000)	(1.000)	110	(120)
2002	32	(6.000)	(192.000)	120.000	(1.000)	120	(160)

$$\% \Delta(\Delta T)_{2000 \rightarrow 2001} = 20\%$$

2000

- $ΑΕΠ_{ΤΤ} = P \cdot Q = 20 \cdot 5000 = 100.000$ (Έτος βάσης)
- $κκΑΕΠ_{ΣΤ} = \frac{ΑΕΠ_{ΣΤ}}{\text{πληθυσμός}} \Rightarrow 1000 = \frac{100.000}{\text{πληθυσμός}} \Rightarrow \text{πληθυσμός} = 100 \text{ άτομα}$

2001

- $ΑΕΠ_{ΤΤ} = P_{\text{έτους}} \cdot Q_{\text{έτους}} \Rightarrow 132.000 = 24 \cdot Q_{\text{έτους}} \Rightarrow Q_{\text{έτους β.}} = 5.500$
- $\Delta T = \frac{P_{\text{έτους}}}{P_{\text{ε.βάσης}}} \cdot 100 \Rightarrow \frac{24}{20} \cdot 100 = 120$
- $ΑΕΠ_{ΣΤ} = \frac{ΑΕΠ_{ΤΤ}}{\Delta T} \cdot 100 \Rightarrow \frac{132.000}{120} \cdot 100 = 110.000$
- $κκΑΕΠ_{ΣΤ} = \frac{ΑΕΠ_{ΣΤ}}{\text{πληθυσμός}} = \frac{110.000}{110} = 1.000$

2002

- $ΑΕΠ_{ΣΤ} = P_{\text{βάσης}} \cdot Q_{\text{έτους}} \Rightarrow 120.000 = 20 \cdot Q \Rightarrow Q = 6.000$
- $ΑΕΠ_{ΤΤ} = P \cdot Q \Rightarrow ΑΕΠ_{ΤΤ} = 32 \cdot 6000 = 192.000$
- $κκΑΕΠ_{ΣΤ} = \frac{ΑΕΠ_{ΣΤ}}{\text{πληθυσμός}} = \frac{120.000}{120} = 1.000$
- $\Delta T = \frac{P_{\text{έτους}}}{P_{\text{ε.βάσης}}} \cdot 100 \Rightarrow \frac{32}{20} \cdot 100 = 160$

Γ2. 2000→2001

- $\Delta(ΑΕΠ_{ΤΤ}) = 32.000$

Στην μεταβολή εμπεριέχεται η μεταβολή του επιπέδου τιμών και των ποσοτήτων.

- $\Delta(ΑΕΠ_{ΣΤ}) = 10.000$

Συνεπώς η μεταβολή του ονομαστικού ΑΕΠ που οφείλεται:

→ στις τιμές είναι 22.000

→ στις ποσότητες είναι 10.000

Γ3. $\% \Delta(AΕΠ_{\Sigma T})$ 2001-2002 σε σταθερές του 2002 (Με αλλαγή έτους βάσης στο 2002)

$$\% \Delta(AΕΠ_{\Sigma T}) = \frac{AΕΠ_{\Sigma T2} - AΕΠ_{\Sigma T1}}{AΕΠ_{\Sigma T1}} \cdot 100 = \frac{192.000 - 176.000}{176.000} \cdot 100$$

$\simeq 9\%$ αύξηση.

Γ4. Με κριτήριο το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ και με δεδομένο ότι παραμένει σταθερό στα τρία έτη, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το βιοτικό επίπεδο δε μεταβάλλεται.

Γ5. Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό $7.800 - 6.000 = +1800$. Άρα

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν = $AΕΠ_{\Gamma T} + 1800 = 193.800$.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Γνωρίζοντας ότι οι συναρτήσεις είναι γραμμικές:

$$QD = \alpha + \beta P$$

$$120 = \alpha + 10\beta$$

$$80 = \alpha + 20\beta$$

$$40 = -10\beta \Rightarrow \beta = -4$$

$$120 = \alpha - 4 \cdot 10 \Rightarrow 120 = \alpha - 40 \Rightarrow \alpha = 160$$

Άρα $QD = 160 - 4P$

$$\text{Για } P = 15 : QD = 160 - 4 \cdot 15 = 160 - 60 = 100$$

$$\text{Έλλειμμα} = QD - QS \Rightarrow 60 = 100 - QS \Rightarrow QS = 40$$

$$QS_2 = \gamma + \delta P$$

$$80 = \gamma + 20\delta$$

$$40 = \gamma + 15\delta$$

$$40 = 5\delta \Rightarrow \delta = 8$$

$$80 = \gamma + 8 \cdot 20 \Rightarrow \gamma = -80$$

$$\text{Άρα } QS_2 = -80 + 8P$$

QS1//QS2 άρα $\delta = 8$ και στις δύο.

$$QS_1 = \gamma + \delta P$$

$$120 = \gamma + 8 \cdot 10 \Rightarrow \gamma = 40$$

$$\text{Άρα } QS_1 = 40 + 8P$$

Δ2. Παρατηρούμε ότι η τεχνολογία χειροτερεύει δηλαδή η προσφορά μετατοπίζεται προς τα πάνω και αριστερά. Αυτό προκύπτει από το ότι η τιμή ισορροπίας αυξάνεται και η ποσότητα ισορροπίας μειώνεται.

Δ3. Για να βρούμε τη μέγιστη τιμή της «μαύρης αγοράς»:

$$\text{Για } P_A = 15$$

$$QS = -80 + 8 \cdot 15 = 40$$

$$QD = 160 - 4P \Rightarrow 40 = 160 - 4P' \Rightarrow P' = 30$$

$$\text{Μέγιστο Καπέλο} = P' - P_A = 30 - 15 = 15$$

Δ4.

